VIII. évfolyam. Celldömölk 1912 junius 23. 25. szám

KEMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP.

Megjelenik minden vasárnap reggel.
Előfizetési ára: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára darabonkent 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
DINKGREVE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Czelldömölkön.
Ide intézendők a szellemi részt illető közlemények, hirdetések és mindennemü pénzilletékek.

Természeti kincsek.

Hazánk egyik legkiválóbb tudósa, Platz Bonifác dr. volt professzor és tankerületi főigazgató, arról is hires, hogy különböző ifjusági és egyéb szakközlönyökben ismeretterjesztő, többnyire földrajzi cikkelyeivel oktatja a közönséget, gyarapitja ennek tudományát és nemesiti a sziveket. De hires arról is, hogy különösen ő szólal fel egy-egy cikkben, legtöbbször a Budapesti Hirlapban, hazánk természeti kincseinek és ritkaságainak és történelmi emlékeinek védelmére. Mikor legutóbb is »A szabad rombolás és pusztulás«-ról ir, nyomatékosan fakad ki, szinte szemrehányólag mondván, hogy Magyarországon a védelmi törekvésekhez még kezdetén sem állunk. A természet kincsein és ritkaságain, történelmünknek romban heverő darabjain nem örködik senki.

Mikor a mult napok egyikén a szép Kemenesalja vidéke koronájának, a hires Ság hegyének lábánál állva, elnéztem a »kultura« romboló munkáját, eszembe jutottak Platz Bonifácunk panaszló szavai: A szabad rombolás és pusztulás uralkodik még nálunk, akárcsak a Balkánon. A természet szeretete és megbecsülése, a történelmi szellemnek ápolása távol áll tőlünk s a kulturának nevezett máz, mely rajtunk tapad, nem érzi szükségét a nemesebb ideálok ápolásának.

Miután a kitünő tudósunk elkalandozott volt hegyeken-völgyeken, vizekenszárazon-keresztül-kasul, rámutatva különösen előrehaladott népeknek a természet remekei és a történelmi emlékek iránti érzékére, elvezet bennünket — haza, a Dunántulra, a Balatonnak vidékére és ide, Ságh tövibe . . .

Középeurópának a Balaton a legnagyobb, legbájosabb tava, mindent fölülmuló szépséget kölcsönöz a zalai kuphegyeknek, első sorban a Badacsonynak. Mily pompás betekintést engednek a balatoni kuphegyek földünk harmadik korszakának életébe! A Badacsony, a Gulácsi hegy, a Szentgyörgy, a Csobánc, a Haláp, a Somló és pompás vetélytársa: *a Ságh-hegy* s a többi, mindmegannyi füstölgő vulkán volt, mely kénes gázokat, iszapot, forró vizet, lávát lövelt ki magából . . .

. . . A földnek erői szinte elpusztíthatatlan szilárdsággal épitették meg őket szamunkra, hogy lássuk hazánk fejlődésének folyamatát azon időkben, amikor ember még nem élt a földön. *S a természetnek e csodás alkotásait két helyen robbantja a dinamit és pusztitja a csákány.* (Tudtunkkal a Szentgyörgy-hegyet is pusztitják már.) Mert az üzleti embereknek utfedő anyagra van szükségük és a Badacsonynak és a Ságh-hegynek bazaltja arra nagyon alkalmatos. Mi történnék, ha a Rajna mentén a Looreley sziklát, mely nem természeti ritkaság, hanem csak német regék füződnek hozzá, — mi történnék, ha tulajdonosa áruba bocsátaná és kőbányaként törnék és robbantanák? A német közvélemény óriás vihara menten elsöpörné azt a merénylőt, aki ezt a nemzeti kincsnek tartott sziklát kegyetlen kézzel merné illetni!

A mi Ságh-hegyünk — mondja Platz dr. — fölséges és szabályos piramis-alakjával egyetlen egész Európában; a Badacsony erőtől duzzadó formájával, méltóságos bazaltpártájával, tövében a Balatonnal, a természeti szépségnek minden kellékével föl van ékesitve s mint ilyen szintén egyetlen a maga nemében. Földrajzi nevezetesség, európai jelentőségü hegy mindegyik. Pedig a Ságh-hegynek Czelldömölk-felé eső oldalába már igen mély sebet ütött a kőfejtő keze; ugyanilyen sebek tátongnak a Badacsonynak keleti és nyugati, tomaji és tördemici oldalán.

Ne gondolja senki, hogy e két hegynek sorsa csupán magán- és csupán üzleti ügy. Ságh és a Badacsony *földrajzi kincsei ezen országnak;* tehát sorsuk országos és nemzeti ügy. Sőt mivel helyzetüknél és nemes formájuknál fogva egyedül állanak, e két hegy sorsa a földrajzi tudomány szempontjából a hazai határokon tul — európai ügy! Platz dr. végül erélyesen felszólal:

Azt a községi határozatot, mely e két hegynek kiaknázását magánvállalatok kezére juttatta, felül kell vizsgálni és érvényen kivül kell helyezni! . . . Appellálok a belügyminiszterre és a földmivelésügyi miniszterre. Itt nemzeti reputációnkról van szó. A természetnek csodás alkotásait meg kell menteni! Az aggteleki cseppköves barlangot és a dobsinai jégbarlangot szeretettel dédelgetjük; joggal és méltán! Pedig nem becsesebb a balatonmelléki kuphegyeknél, a természetnek ez örökszép monumentumainál. Appellálok mindenkire, aki az ország földrajzi kincseit szivén hordozza; appellálok az országos képviselőkre! Az nem lehet, hogy a külföld tudós körei *e barbárságról* tudomást szerezzenek s a természet szépségei iránt érzéketlen ázsiai *félvad barbároknak* tartsanak bennünket!

A természeti ritkaságok és történeti emlékek megmentése legelsősorban az államkormányhoz tartozik; de erősen részt kell venniök ebben a magánosoknak, a társadalomnak és a közigazgatásnak.

Ily hazafias lelkesedéssel hivja fel a tudós professzor mindenkinek figyelmét a többi közt a mi Ságh-hegyünkre is, szép vármegyénk e *közkincsére,* amelyet most dinamittal rombolják, sebesitik, pusztitják. Üzletszerüen rontanák rajta, a természetnek gyönyörü alkotásán!

Valjon ha föltámadnának sirjukból az ősök, a Kemenesaljának hajdani birtokosai és látnák ezt a kegyetlen pusztitást, nem födnék-e be arcukat, nem kapnának-e dobogó szivükre, avagy nem sietnének-e vissza-vissza: az örök nyugalom helyére, ahol nem mardossák békés szivüket dinamitos üzletemberek?!

A hazája közkincseit féltő tudós appellál a miniszterekhez, a társadalomhoz, magánosokhoz, a közigazgatáshoz. Mindenkihez. És valjon nem kiált-e a pusztába, hogy senki se hallja?!

A politika van ma napirenden. A pártpolitika, amely elnyomója a kulturának, kerékkötője a haladásnak. Az örökös »magyar pártoskodás« lepedőt borit a Ságh-hegyre is és a lepedő alatt ellenséges kezek rombolják vármegyénk koronáját.

Vasvármegyét *kulturvármegyének* nevezik. Helyes: de mutassa is meg, hogy Platz Bonifác dr. nem siker, nem kellő eredmény nélkül appellál hozzá!

Czelldömölk hazafias érzelmü, intelligens polgárai! Rántsátok le a Sághról a leplet, mutassátok meg az államkormánynak azt a mély sebet, amit e tüneményes drága közkincsünkön ejtett a dinamit, a csákány, az üzlet!

Az iskolaév végén.

Az elemi iskolákról beszélek.

Még egy pár nap s az iskolák ajtai bezáratnak. Itt van a nagy vakáció. A gyermekek boldogan sietnek haza, hisz nem fogják most őket 2—3 hónapig nyaggatni. Mert szó ami szó, még mindig nyüg a gyermek nyakán az iskola.

Sokszor kiálhatatlan, félelmetes, mumus· Jobb ijesztőszer mint a török.

Vizsgáljuk, miért?

Az ostoba szülő már otthon a nádpálcás tanítóval ijeszté rakoncátlan fiát. Hogy így megver, ugy elrántja a nótádat; így kihuzza a füledet, ugy kitépi a hajadat. Közben aztán hatalmasan eldöngeti a magzatát a kezeügyében levő piszkafával vagy kapanyéllel. Ez más változatokban sokszor megismétlődik. Persze, ez fáj neki. Nem csoda tehát, ha 6 éves korában félve, remegve lépi át az iskola küszöbét. Mert a hazai durva bánásmód után a tanitót mogorva, kegyetlen embernek képzeli, ki kezében örökösen durungot szorongat. Akármit tesz, csak azt figyeli, mikor suhint a pálcával. Örökös félelem és rettegés között tölti el napjait a padokban. A botos tanitót már eleve belenevelték. Igy semmi bizalma sincs tanitója iránt.

Ehhez járul még a mai őrült tanitási és nevelési rendszer. Az. apróság beül a padba, kezét karba teszi, moccanni sem szabad s figyelnie kell egy, két órán keresztül; még pedig neki nem tetsző elvont fogalmakra. Ez valóságos emberkinzás. Az életét is megunatják vele. Az a gyerek, ki eddig szabadon járt-kelt, tett-vett, dolgozott homokkal, agyaggal, kővel, papirral, furt-faragott, most az iskolában börtönben érzi magat, hol tétlenségre kárhoztatták, hol fantáziájának szárnyát szegték. Még csak kis tornával sem frissitik fel az álmos nebulókat. Testi fejlődésben mind visszaesik. Lesz ezekből erős generáció? Nem! Horpadt mellü, sorvadásra hajló nemzedék válik belőlük. Kárára a hazának és a társadalomnak.

Mikor már élettelenül tud ülni a gyerek s állitólag két órán át figyelni is bir, kezdődik dresszura, folynak az előkészületek a vizsgára. Mert kevés kivétellel minden iskola a vizsgára készül. Fő, hogy a vizsgán jól tudjanak hadarni, ész nélkül beszélni Hogy tud-e gondolkodni, önálló mondatokat alkotni, találékony lenni, érti-e azt amit mond, megcsinálja-e azt amit beszél, azzal senki sem törődik. Százat merek egy ellen tenni. hogy a gyerekek 99 százaléka nincs tisztában a métermértékekkel, nem beszél helyesen, nem ir szabályosan, nem cselekszik önállóan. Tessék megpróbálni. Állitsanak egy gyereket valamilyen mérleg elé. Tegyenek rá valamit. Mondja meg, mily nehéz. Adjanak kezébe métert vagy litert, hogyan méri meg pl. a ház hosszát vagy a kanna tartalmát. Hasittassanak ki vele — mondjuk — 15 m földet, vagy hozassanak vele 5 dm homokot. Mondja meg hány óra, becsültessenek meg vele bizonyos távolságot. Mindezeket pedig fogja-e tenni? Ugyanekkor figyeljék meg, hogyan beszél. Hallható lesz: aszongya, szép, sziva, óma, aszta, föd, tehény, lu, stb. Amit beszél, irassák is le vele. Meglátják, mondatoknak nem lesz se vége, se hossza. Egymásután rakják azokat pont és vessző nélkül. Ilyenformán: Ma ekéstem az iskolábu jóska má felet mikor beléptem alig ütem a helemen a tanitó ur felszólitot én a leckémet nem tuttam stb Azzal pedig, hogy folyton azt hajtogatják a fülébe, ezt ne tedd, azt ne tedd, azt se szabad, ezt se szabad, ide ne menj, oda ne menj, ezt kerüld, azt kerüld, kiölnek belőle minden önállóságot, akaratot s lesz akaratnélküli, gyámoltalan, mások befolyása alatt álló, erélytelen Dobzse László, kivel mindenki kénye-kedve szerint elbánhat. Ilyen az eredmény olyan iskolában, hol nem az életre, hanem a vizsgára készülnek. Külsőleg mutat, a látszólag szép, a hallgatók megelégedettek, hisz pompásan, gondolkodás nélkül felelnek, de tudásuknak tartalma, életre kiható ereje vajmi kevés, vagy épen semmi. Pedig irva vagyon: Ne az iskolának, hanem az életnek tanuljunk.

A megforditott állapotnak nem a tanitók az okai. Százszor ismétlem, hogy nem. Tőlük azt kivánják, hogy a gyerekek *jól* feleljenek. Hogyan értik ők a jó felelést? Ugy, hogy a tanitó még fel se adja a kérdést, a gyerekek már mutogassanak és nyomban a kérdezés után gondolkodás nélkül egy szuszra, monoton hangon — mint a beszélő gép, mikor felhuzzák — feleljenek. Addig felel, ameddig szóról-szóra tudja, de azután már megszünt a tudomány. Még fogóval sem lehetne belőle többet kihuzni. Szóval a gyerek mint a gép, ugy működik. Mig van benn nóta addig szól, de azután ha összetörik se ad ki hangot. Azért hallani a magoló iskolákban annyi sületlenséget. A tanitó látja, hogy igy nincs jól, de kénytelen a masinarendszert elfogadni, különben a vizsgája nem sikerült s mint hanyag tanitót vádolják be a felsőbb hatóságnál. Osztályozzák. Ha alázatos. hizelgő, semmi ellen ki nem kel, ha neki mindenhogyan jól van, mindent megtesz, akkor derék gyerek, még a haja szála sem görbül meg; de — ha követeli a rendet, ha ragaszkodik a tantervhez, ha tiltakozik minden tulkapás ellen, ha megmeri mondani az igazat, akkor veszekedő-természetü, akkor istentelen, akkor müködése sehogyan se tetszik.

A vizsgarendszert, mint az elemi iskolában teljesen haszontalan valamit, el kellene törölni. A vizsga ma nem a tanultak számonkérése, hanem a dicshimnuszok zengése. Az egész egy ünnepélylyé zsugorodik össze. Hol a tanfelügyelő vagy esperes a tanitót, a tanitó meg őket dicséri agyba-főbe. Elhangzanak ott már előre megcsinált számtanpéldák, jól bemagolt versek, természetrajzok, történelmek, földrajzok, hittanok, nyelvtanok stb. s az utolsó héten megtanult egy-két ének. A vizsga sikerült, szorgalmas volt mindenki egész éven át — hangzik erre. — De, — hogy testi ügyességük van-e, munkaszeretetre megtanitották-e őket, gazdasági ismeretük helyes-e, ismerik-e a tanult állatokat, növényeket, ásványokat, a természeti tüneményeknek magyarázatát tudják-e adni, a szabadban tájékozódnak-e, a kirándulásokon, a gyárak és műhelyek látogatásakor mit vettek észre, embertársait megszerette-e, madarakat, fákat kiméli-e, stb. — mindezt figyelembe sem veszik. Sőt azt a tanitót, aki igy és erre oktatja és neveli a gyerekeket, azt egyszerüen kigunyolják s azt mondják, semmit sem tett egész éven át, a melléktárgyakra forditotta a fősulyt. De azért négy órán keresztül kinozzák a gyerekeket, azokat, — akik félóráig is alig tudnak mozdulatlanul ülni. Tessék ezeknek 4 óráig figyelni és felelni. Nos és a megjelent *hivatalos személyek* vagy hallgatók — tehát a felnőttek — mit tesznek? Jóizüen az igazak álmát alusszák vizsgaidő alatt. És azt mondják, rossz volt a vizsga, nem hallottunk semmit. Hát nem kacagni való az egész vizsgarendszer? Senki komolyan nem veszi az iskolaügyet. Legfeljebb arra jé, hogy vele a tanitókat bosszantsák.

Ha a gyerekek igazolatlanul elmaradnak, kötelessége a tanitónak kimutatni őket. No iszen! A községházára becitált szülők szidják a tanitót s alkalomra várnak, hogy bosszujukat kitölthessék. Mert hát legtöbb helyen a jegyzők, a biróval együtt kontráznak hozzá, hogy népszerüségüket megtarthassák. A tanitót mindenhogyan nyomni kell. hogy lélekzethez ne jusson. A tanitó a tanügy Csáky szalmája. Mindenki hozzá nyulhat, mindenki rughat rajtuk. Mikor jő el ezeknek az országuk?

Mig az oktatásügy élére az egész vonalon szakférfiakat nem állitanak, mig az iskola dolgához minden kabátos embernek beleszólása lesz, mig a nevelést és oktatást komolyan nem veszik, mig a tanügyhöz kiadott törvények csak papiroson maradnak meg, mig a tanitók anyagi helyzetét nem javitják meg, addig Magyarország kulturállam, müveltállam nem lesz.

Ez pedig soká nem lesz, addig a gyerekek butaságban örvendezhetnek.

Az iparosok és a választójog.*)

A Magyar Kereskedők Lapja közli velünk az ország első kereskedelmi egyesületenek, a Budapesti Kereskedelmi Testületnek a választójogi reformra vonatkozó követeléseit. Az alábbiakban az ország első ipari testületének, az Orszá-

*) A választójogot általában társadalmi és olyan kérdésnek tekintjük, amely a politika körén kivül esik; egyébiránt a fönti cikkelyhez sem fűzünk kommentárt.

gos Iparegyesületnek idevonatkozó elaboratuma konkluzióját közöljük, mely igy hangzik:

A választójog legyen állandó és egyenlő minden pluralitás kizárásával, vagyis minden választónak csak egy szavazata legyen. A magyarságnak, az intelligenciának és ezzel együtt az iparüző népességnek megerdemelt és kivánatos mértékben való politikai érvényesülését a kerületeknek, helyes, igazságos, a gazdasági, társadalmi, népesedési, fejlődés eredményéhez képest mert beosztásával, az apró kerületek megszüntetésével, a tulságosan nagy kerületek szétosztásával véljük biztositottnak.

A szavazás módjára általánosságban áll az, hogy ami a választók politikai akaratnyilvanitásának függetlenségét, a választások tisztaságát, a demokratikus érdekeknek az eljárásban is érvényesülését szolgálja, mindaz kivánatos az ipar szempontjából is.

A legelső és legfontosabb feltétel e részben a szavazás titkossága, amely a választóknak illetéktelen befolyását a lehetőséghez képest korlátozván, a szavazás szabadságát emberi számitás szerint biztositja. Különösen fontos ez az iparos szempontjából. Az iparos függ a vevőjetől, függ a hatóságtól, amely különösen választások előtt mühelyvizsgálat, inasok iskolázásának ellenőrzése, egészségügyi ellenőrzés és az ipari rendészet százféle paragrafus arzenálja révén könnyen befolyásolja az iparost.

Fontos a titkosság a munkaadónak és a munkásnak egymáshoz való viszonya szempontjából is, mert csak igy kerülhetők el a munkaadó és alkalmazott között azok a surlódások, amelyek a különböző politikai véleményekből, pártállásból, esetleges kapacitálásból támadhatnak.

Hogy a mühelyt politikai viták szinhelyévé tenni nem kivánatos, az egészen nyilvánvaló. A nyilt szavazás mellett pedig az ilyen viták felmerülése nagyon is valószinü.

Fontos a községenként való választás a fuvarpénzek és ellátási pénzek neve alatt üzött vesztegetések és kényszer megakadályozására és különösen arra, hogy a választás ne zavarja meg az iparos rendes foglalkozását, ne legyen olyan processziós mulatság mint ma, hanem komoly embereknek a komoly munkája.

Fontos továbbá, hogy a törvényes választási költségek megszüntetése is, már csak azért, hogy a vagyontalan, de arra méltó polgárok is vállalhassanak jelöltséget exisztenciájuk kockáztatása nélkül. Egyébként a centralizált választás a szavazók számának megnövekedésével erős technikai nehézségekbe is ütköznék s az eddiginél fokozottabb mértékben adna alkalmat véres rendzavarásokra.

Az általános, egyenlő, titkosan és községenként gyakorlandó választójog alapján kivánjuk tehát az uj magyar választási törvény megalkotását. És kivánjuk ezzel együtt a választókerületek oly beosztását, amely az eddig fennálló aránytalanságokat megszüntetvén, a tulnyomóan erős magyar érzésü városi polgárság mai igazságtalan, elnyomott helyzetét megszünteti.

Krónika.

Az amerikai lelkészek most egymással azért versélkednek, hogy híveiket minél nagyobb számban vonzzák a templomba prédikációhoz. Némelyek zenekarokat játszatnak, mások grammofonokat, sőt mozgóképeket is állitottak be a templomba, de legeredetibb gondolata kétségtelenül a lincolni baptista templom lelkészének támad, aki kanárimadarakat tett meg templomi énekeseknek. A templom minden részébe kalitkákat helyeztet el apró kanárimadarakkal és amikor az orgona hangja fölhangzik, a 40 madár énekelni kezd mindaddig, amig az orgonista az utolsó akkordokat el nem játszotta. Azt mondják, hogy az orgona, a karének és a madárdal sajátságos zenei vegyüléke rendkivül megtetszett a hallgatóságnak. Ezt a példát nyomban követte a torontói metódista-templom lelkésze, aki az egész templomot gyümölcsvirágokkal diszitette föl és a karzaton meg az oltáron két madárkalitkát helyeztetett el. Természetes, hogy ennek hire csakhamar elterjedt és seregestül tódultak a templomba, köztük sok olyan is, aki eddig az Istenháza küszöbét soha át nem lépte.

Orosz-Lengyelország székvárosának, Varsónak, világszerte hires ludpica van, ahol évenkint három millió lud kerül eladásra. A cserebere és vétel a ludbörzén folyik le, amely mint ilyen, nevezetessége a lengyel fővárosnak. Ez a börze egyébként csak 8—10 hétig működik és pedig szeptember közepétől november végéig, amikor is Varsónak »Praga« nevü elővárosába, ahol a ludbörze van, naponta óriási ludnyájakat hajtanak be a Visztula jobb partján levő közelebbi és távolabbi községekből. Minthogy pedig a ludak sokszor messze távolból is, de mindig lábon hajtatnak be Varsóba, az indulás előtt *megpatkolják* őket olyanformán, hogy a ludakat először a földre öntött meleg és hig szurkon hajtják keresztül, azután pedig szemcsés homokon sétáltatják végig, amely eljárás néhányszor ismételtetvén, a ludak talpai vastag szurok- és homokréteggel vonódnak be, vagyis megvannak patkolva s igy a leghosszabb utat is sántitás nélkül teszik meg a saját lábukon gyalogolva. (Czelldömölkön nincs rá szükség, hogy a ludakat megpatkolják; nálunk az utcában aszfalton sétálgathatnak réce-kollégáik társaságában!)

Hányatott életpályát futott meg néhány évvel ezelőtt Andrásy Jenő dr., az egyik kolozsvármegyei járás főszolgabirája. Gazdagon nősült, nagy szerepet játszott a vármegyei életben, de különcködései miatt sokszor került összeütközésbe a vármegyei urak társadalmi szokásaival és fölfogásával. Ott is hagyta hamar, a szolgabirói hivatalt s tanárnak ment a szegedi kereskedelmi iskolába. Nagy tudása miatt megbecsülték, de kalandos hajlamai itt sem hagyták nyugton. Szegedről Miskolcra ment, ahol pár havi tartózkodása után szintén nem volt maradása s egy szép napon örök bucsut mondott a katedrának s nyomtalanul eltünt. Ismerősei, barátai éveken át semmi hirt sem hallottak Andrásy Jenőről, aki most egy bizalmasához intézett levelében mondja el hányatott élete folyását. Mindössze pár koronával zsebében érkezett meg Newyorkba, ahol heteken át étlen és szomjan kóborolt az utcákon. Igy vetődött azon lebujek egyikébe, ahol a bevándorolt letöröttek nemzetközi társasága szövögeti a jövendő boldogulás álmait. A társaság egyik tagja bejuttatta szolgalegénynek egy nagyobb vendéglőbe. A fárasztó munkát nem birta el szervezete s fölosapott rikkancsnak. Ez már jövedelmező állás volt, pénzt gyüjthetett magának, kiöltözködhetett s jobb állás után is nézhetett. Fáradozása eredménnyel járt, egy nagy kereskedelmi iroda nagy fizetéssel levelezőjének szerződtette s az egykori nagyhatalmu főbiró, mint levelében maga irja, most már egy igazi kiskirállyal sem volna hajlandó cserélni.

Vilmos német császár a berlini szegény munkások gyermekei részére a Keletitenger partján üdülőtelepet létesit, mely 700—800 gyermeket tud magába fogadni évenkint. A telep vezetője a berlini főpolgármester leánya lesz, kit pünkösd napján fogadott a császár magánkihallgatáson. A kihallgatáson résztvett még egy orvostanár és egy baraképitő vállalat igazgatója is, kikkel a császár megbeszélte a terveket.

Életkép.

A kis Nanuskának
Beteg a mamája!
Föl aligha gyógyul:
Nagy a nyavalyája . . .

Szive is fáj, vérzik!
Sebzi pici lánya . . .
Könnyebb lesz tán néki,
Könnyebb, ha nem látja . . .

Elviszik Nanuskát,
El hát a szomszédba;
Van ott játszó-társa:
A kis Margaréta . . .

Egymásnak örülve:
Futkosnak, bábuznak . . .
Külön tányérkáról,
Még enni se tudnak.

A jó néni gyakran
Meg-mecsókolgatja,
S csókja közben arcát
Könnyekkel áztatja . . .

Kedden ugy déltájban
A szentelt érc hangja:
Lélek-válás készül:
Szomoruan konkatja.

Ébresztő szavára
Kél a hivő szivnek
— Boldog kimulásért —
Ima-fohász hiven.

Fölfigyel Nanuska . . .
S a vajas kenyérke
Kihull kis kezéből.
Ugy sir, ugy szegényke!

Mamámhoz, mamámhoz!
Néni könnyet ontva
Viszi siró terhét
A gyásztelt otthonba.

Fölnéz a megtört szem
Ajtót amint tárnak . . .
Egy perc . . . és nincs anyja,
Jaj! Nincs Nanuskának.

Répássy Alajos.

Históriák

a mult heti eseményekről.

Nagy emberek egyetlen egy ténye vagy kijelentése elég ahhoz, hogy az egész világ vele foglalkozzék. Kicsiny emberek hőstettei nagy általánosságban tárgyaltatnak anélkül, hogy nevüket a történelem lapjaiban feljegyeznék. És mindez csak azért van igy, mert a proletár a nép milliói közül nem tud kiemelkedni herosi cselekedetével sem, végül pedig mint névtelen hős mond istenhozzádot ennek az árnyékvilágnak. Vannak azonban kivételek is. Erre nézve nem kell visszatérnünk az ókorba, még a napóleoni időkig sem. Találunk rá példát napjainkban is, hogy miként tud kiemelkedni egy borbelymester ezernyi és millionyi tömegből, miként beszéltet magarol, egyetlen szaváért pedig az ujságok hasábjai is foglalkoznak vele. Boldog lehetsz Czelldömölk, a te városod falain belül él ez a személyiség! Pedig csak ennyit mondott: *abcug*! Hogy mikor és mily körülmények között nyilvánult meg e politikai szent meggyőződés, közismert dolog, sőt azt is tudja már mindenki, hogy a különben érdemes polgártárs kijelentését mivel honorálta az az országgyülési képviselő, akire az abcug-felkiáltással célzás történt.

*

Mig a fővárosban a politikai harcok dulnak, idehaza a mi kis provinciánkon tenyerek és arcok csattogása szakitja meg a csendet. Repülnek a pofonok itt is, ott is, mintha csak az égből potyognának. Egy ilyen hirtelen kézmozdulatot éppen a politikai vita váltott ki egyik képviselőtestületi tagunkból, aki azzal vádolta meg asztaltársát, hogy jó pénzért voksolt le és korteskedett képviselője érdekében. A sértett fél riposztja nem lehetett valami megnyugtató, mert ennek nyomán emelkedett a kéz a levegőbe és talált váratlan ütközőpontra háromnegyednyi körív leirása után. A helybeli járásbiróság lesz hivatva most arra, hogy ezt a ragtapaszt lemossa az éppen nem neki való helyéről.

*

Suttog a fáma egyéb és több rendbeli pofonokról is, melyek az éj csendjében csattantak el. Fiatal urak szánták és mérték ki egymásnak. A régi romantikus lovagkorban pengét rántottak és igy intézték el a nemes ifjak egymás között a felmerült differentiákat, ma már mint modern usus, kölcsönös pofonváltással. És ez a helyes; nem olyan barbár és nem is olyan veszélyes. Érdekessége azonban a dolognak, hogy a pofon hangjait éppen ugy elnyeli az éjszakai csend, mint pl. a szálló és szertefoszló füstöt a levegő. Semmi nyoma sem marad a helyszinen és ha a hir nem veszi a történteket szárnyára, bizony senki sem hinné, hogy előző napon azon a bizonyos helyen pofonok adattak és kapattak.

*

A tisztességtelen versenyről sok-sok hasábot teleirtak az ujságirók, de többnyire olyanokról, aminőket a fővárosban észleltek. Nálunk Czelldömölkön is szolgáltat témát az életfentartási küzdelemnek ez a meg nem engedhető módja. Megtörténik pl. az, hogy egy iparos munkát vállal és azt még is kezdi; vesz magához megfelelő munkaerőt és a munkához nagymennyiségü anyagot szerez be. Midőn igy javában folyik a dolog, a munkaadó beszünteti a munkát és mással végezteti be. Hogy miért történik ez, könnyü megértenünk, ha elgondoljuk, hogy létezik nálunk is tisztességtelen verseny. Egyik iparos becsméri a másikat, tudását tudatlanságnak tünteti fel, szóval intrikál addig és oly módon, mig a munkaadó az intrikus javára szerződésszegő nem lesz. — Egy másik gyönyörü példája a tisztességtelen versenynek a következő: Egy kereskedő 280 koronás áruját 300 koronáért akarta eladni. A vevő ezt a 20 korona hasznot nem akarván megadni, kimegy az üzletből. A kereskedő utána néz és látja, hogy konkurrense karonfogja a vevőt, hogy a sajat üzletébe vezesse. A kereskedő most már dacból és bosszuból visszahivja a vevőt és inkább odaadja árujat minden haszon nélkül, mintsem az üzlete ajtajában leselkedő konkurrensnek engedje át. Ha ez igy folyik tovább, nemsokára egymás szájából vesszük ki a kenyérfalatot.

Felhivás előfizetésre.

Jámsunk kulturai, társadalmi, közgazdasági érdekeit hiven szolgáló hirlapunkra julius hó elsejével előfizetésre hivjuk fel a t közönség ama részét is, amelyet eddig nem tisztelhettünk pártolóink diszes soraiban. Lapunk iránya a régi marad. A fősulyt járásunk községeinek, illetőleg lakosságunk közérdekeire s az ezekkel összefüggő kérdések megvitatására fektetjük. Többi rovatunkban iparkodni fogunk a mélyen tisztelt olvasóink igényeit kielégiteni.

Azon reményben, hogy t. olvasóink és előfizetőink lapunkat ismerőseik körében is kegyesek lesznek terjeszteni, teljes bizalommal maradunk

a „Kemenesalja" szerkesztősége.

Tizen vannak, tizen.

Bizony valósággal még csak gyerekkorban,
Tiz testvér áll itten párosan a sorban.
Egy apa, egy anya édes gyermekei —
Hát nem gyönyörüség rájuk tekinteni?

Valamennyinek van jó kis ruhácskája,
Okos, egészséges, jó kis arcocskája;
Még cipó is vagyon a nagy fiu lábán,
Csak a többi lába maradt ebben árván.

Ezt az állapotot senki meg ne sirja:
Szegény ember sorsát boldog Isten birja!
Mezitláb is lehet öröm a jó gyerek
S bizony ez az ékes apró gyermeksereg.

Szófogadó, nyájas, tanulásra vágyó,
Rosszakat tevéstől igen messze álló.
Szülői vezetés, iskolai példa,
Csak a jóra vitte, csak erre szoktatta:

Szánakozni tudnak egy bogár hálálán,
Legkisebb virágnak kora hervadásán;
Koldus-ember sorsa, szegény, árva gyerek,
Sirásra fakasztja vidám szemeiket.

Édes gyermekek ti, kik ezt olvassátok,
Azt mondom én nektek, jól megtanuljátok:
Akik itten ime tizen vannak, tizen,
Példát nyujtanak nektek a jó cselekvésben.

Monostori Margit, tanitónő.

HIREK.

Ostffy Lajos beszámolója. Mult vasárnap tartotta meg Ostffy Lajos orsz. gyülési képviselőnk beszámolóját a Szentháromság-téren ezrekre menő hallgató-közönség jelenlétében Vele volt Bottlik István és Gedeon Aladár országgyülési képviselő is, akik mindannyian lelkes éljenzés és tapsvihar között buzditották a választókat a negyvennyolcas eszmék mellett való kitartásra. A képviselők a délutani gyorsvonattal távoztak városunkból és őket sokan kisérték ki az állomásra.

Czelldömölkiek üdvözlése Tiszához. Mint egyik fővárosi lapból olvassuk, városunkból is kapott Tisza István gróf hazelnök üdvözlő táviratot szerencsés megmenekülése alkalmából. Az üdvözletet a munkapárt vezetőségeként dukai Takách Ferenc, dr. Pletnits Ferenc, Herlelendy Gyula és dr. Szekeres Pál irta alá.

Orvos helyettesités. Dr. Marton Adolf jánosházai orvost, ki négy heti tanulmányutra indult, távollétében dr. Policzer Manó budapesti orvos fogja helyettesiteni.

Pályázat. A kemenespálfai róm. kath. iskolához kántortanitó kerestetik. Dija az államsegéllyel együtt 1000 korona. Az okmányok junius 23 ra küldendők be Kornfeind Vince jánosházai plébánoshoz.

A Félix-liget nyugtája. Az Evang. Nőegyletnek minden tekintetben kitünően sikerült multkori mulatsága tiszta jövedelmének egyharmadát, 177 korona 67 fillért a Félix liget alapjának juttatta. Fogadja a mulatságot rendező mélyen tisztelt egyleti elnökség ezen nagylelkü adományért a park-alap nevében hálás köszönetemet. Göttmann Bódog, h. pénztárnok.

A Czelldömölk és Vidéke Állatvédő-Egyesület folyó évi junius hó 29-én délután 3 órakor Czelldömölkön, a városháza tanácstermében rendes évi közgyülését tartja, melyre az egyesület tagjai tisztelettel meghivatnak. Kéretnek az egyesület tagjai a határozatképesség szempontjából minél számosabban megjelenni. Tárgysorozat. 1. Jelentés az egyesület 1911. évi működéséről. 2. Pénztáros számadása az 1911. évről. 3. Az 1912. évi költségelőirányzat megállapitása. 4. Elnök lemondása és uj elnök választása. 5. Inditványok. Czelldömölk, 1912. évi junius hó. Göttmann Bódog elnök, Szórády Dénes titkár.

A kath. legényegylet mulatsága. Jövő hó 7-én rendezi a kath. legényegylet nyári tánevigalmát a Griff-szálló kerthelyiségében. Kezdete délután 6 órakor lesz. Belépődij személyenkint 1·50, családonként 3 korona.

Táncmulatság. Lapunk mult heti számában jeleztük már, hogy a czelldömölki ipartestület és polgári olvasókör nyári táncvigalmat rendez. Mint értesülünk, a mulatságot a Griff-szálló kerthelyiségében és Péter Pál napján tartják meg, a tiszta jövedelmet pedig az elaggott iparosok és az olvasókör könyvtára javára forditják.

Balesat a vasuton. Dancs Lajos mozdonyvezető-tanoncot sulyos baleset érte. A fütőházi vizleeresztő csatornába esett és magát annyira összezuzta, hogy egyik oldalbordája is eltörött. Lakásán ápolják.

Hirtelen halál. Kosztolánczy Imre kemeneskápolnai lakos folyó hó 20-án a mezőre iparkodott, hogy barmainak szénát vigyen haza. Utközben azonban hirtelen rosszul lett, összeesett és meghalt.

Fölhivás Vasvármegye összes néptanitóihoz. Kedves kartársak! A nyomasztó viszonyok, amelyek a magyar néptanitói karra nehezednek, arra késztetnek bennünket, hogy a türhetetlen helyzeten segiténi iparkodjunk. Szükségesnek látjuk mi, a permanens bizottság tagjai, hogy Vasvármegye összes tanitóit össsehivjuk egy közös értekezletre, melyen a szükséges eljárás egyértelmüleg megállapitsuk. E közös értekezletet folyó junius hó 26-án délelőtt fél 10 órakor tartjuk Szombathelyen, a vármegye-házában. Az értekezlet tárgyai a következők: 1 A tanitók fizetés- és lakbérügye. Előadó Barabás István. 2. A tanitók nyugdijügye, kapcsolatban a már nyugdijazott tanitók nyugdijügyével. Előadó Horeczky Gyula. Jöjjetek el mindnyájan, hogy ez egyetemes gyülésünk mennél nagyobb erővel hozhassa meg határozatait. Kelt. Szombathelyen, a permanens bizottságnak 1912. junius hó 5-én tartott üléséből. Barabás György, a szombathely-egyhm. r. k. tanitóegyesület elnöke. Horeczky Gyula, a vasi közép ág. h. ev. egyhm. tanitóegyesület elnöke. Somogyi Ferenc, a vasvárm. ált. tanitóegyesület alelnöke, a permanens bizottság jegyzője. — Akik tévedésből nem kaptak felhivást, ezuton hivatnak meg.

Verekedés a korcsmában. Folyó hó 17-én együtt borozgatott öt legény Erős Sándorné ostffyasszonyfai vendéglőjében. A bor azonban kötekedővé tette a legényeket és össze is vesztek. Végül előkerültek a zsebből a kések is és ugy összeszurkálták egymást, hogy 2—3 hétig nyögni fognak a felgyógyulásig. Feljelentették őket az utteni szolgabirósághoz.

Megsérült munkás. A sághegyi kőtörő-telepen gyakran fordul elő baleset. Ujabban Pásti Lajos alsósági munkás kezét zuzta meg a kő. Sérülése nem ad okot az aggodalomra.

Köszönetnyilvánitás. A czelldömölki ev. nőegylet f. évi junius 9-én tartott jótékonycélu zenedélye alkalmából szivesek voltak felülfizetni: Berzsenyi Dezső és neje 14 K-át, Dukai Takách Ferenc cs. és kir. kamarás 11 K-át, Dr. Berzsenyi Jenő 11 K-át, Radó Dénes 10 K-át, Hollósy Rupert apát 10 K-át, Ullrich Ede kir. járásbiró 10 K-at, Raffi Mihály 10 K-át, Dr. Pletnits Ferencné 7 K-át, Takách Márton főszolgabiró és neje 6 koronát, továbbá özv. Káldy Gyuláné Alsókáldról, Lipcsey Árpádné (Budapest), Janosits Józsefné (Komárom), Nagy Pálné (Uraiujfalu), Wallner Sándor, özv. Takách Jenőné, Szkok Pál, Szkok Andor, Szabó Károly, Klein Vilmos, Göttmann Bódog, Kálmán Mór, Grünfeld József, Weisz Kálmán, Bárdossy Imre, dr. Hethéssy Elek, dr. Móritz Dénes és Deutsch Gyula 5—5 koronát. Dr. Porkoláb Mihály, Bisiczky Ödönné, özv. Pálly Lászlóné (Vönöck), Szapper Aranka 4—4 K. Bertha Dávid ny. lelkész, dr. Szekeres Pál, id. Reich Imre, Wittmann Andor, Nagy Sándor ev. lelkész, Hajas János, özv. Gayer Gyuláné, dr. Géfin Lajosné, Záborszky Sándor, Németh Márkus, Tihanyi Béla, Baros Imre, Mód Istvanné 3—3 K. Lóránt Gyula, Schütz Gyula, Rosenberger Miksa, Hónig Sámuel, Huchthauser Ede, dr. Balassa Jenő, Dinkgreve Nándor, Flechner József, Nagy Lajos, Erdős Mór, Szalóky Zsigmond, Almási János, Blettler Pál, Kovács Kálmán, Katona Fülöp, Mészáros János, Nagy András, Szórády Mihály és Darabos József 2—2 K. Somogyi Aladár, Sümegi József, Németh Sándor, Bokor Károly, Németh László, Sokoray Elek, Móritz József, Somogyi Károly, Balogh Miklós, Günsberger Mihály, Berecz Lajos, Steiner Lajos, Balogh József, Zsigmond Pál, Gergely Lajos, Deli József, ffj. Reich Imre, Varga Gyuláné, Roth Mór, Pető Ferenc, Fekete Józsefné 1—1 K. Józsa J. 80 fillér és Ágoston István 40 fillért, mely szives adományokat hálás köszönettel nyugtázza a czelldömölki ev. nőegylet. Egyuttal kedves kötelességet teljesit a helybeli ev. nőegylet, midőn a folyó hó 9 iki estélyen közreműködött urhölgyeknek és uraknak, valamint az ev. férfidalkörnek a nagyérdemü közönség részéről is elismeréssel méltányolt előadásukért, nemkülönben a rendezőségnek is szives fáradozásáért őszinte köszönetét nyilvánitja.

Uj járásbirósági díjnok. A szombathelyi kir. törvényszék elnöke Süpöly Zsigmond körmendi kir. járásbirósági díjnokot a helybeli kir. járásbirósághoz díjnokká fogadta fel.

Talált tárgyak elárverezése az állomáson. Folyó hó 27-én délelőtt 9 órakor árverezletnek el állomásunkon azon tárgyak, melyeket az utasok a vasúti kocsikban felejtettek.

Kertmegnyitás. Prácser János, a Korona szálló beriője, ma tartja kertbelyiségének megnyitását. Zenéről, kitünő ételek- és italokról a tulajdonos gondoskodik. Kedvező időjárás esetén reggelig tartó tánc lesz.

Uj butorkereskedő-cég. Klapper Fülöp és Schwartz Adolf helybeli kereskedők mintegy 8—9 év óta állottak üzleti összeköttetésben, most azonban az utóbbinak a cégből való kiválása folytán, a kereskedés Klapperre szállott át. Ezt a butorkereskedést eddig is mint szolid céget ismerte a vásárló közönség, a jövőre nézve is meleg pártfogásra ajánljuk.

A kemenessömjéni önk. tüzoltótestület folyó hó 9-én szépen sikerült táncvigalmat rendezett, melyen nemcsak a helybeliek, de vidékről is igen szép számu közönség jelent meg. Megjelentek a kemenesmihályfai és vönöczki önkéntes tüzoltó testületek testületileg, továbbá a czelldömölki tüzoltótestületnek számos tagja. A testületnek nemcsak erkölcsi, de igen szép anyagi haszna is lett a mulatságból, ugyanis a tiszta bevétel 154 K 39 fillért tesz ki. Felülfizettek: Radó Dénes 8·40 K, Vönöczki tüzoltótestület ajándéka 10 K, Spitzer testvérek 4·40 K, Német József (kuti), Berki Sándor, Horváth József (vendéglős), Gutmann Adolf 3·40—3·40 K, Czelldömölki önk tüzoltótestület 4 K, Almási János, Ujcz András 2·40—2·40 K, Vincze József 2 K, Deli József, Lampért János (kemenesmihályfa), Horváth Sándor (kovács), Németh Márkus 1·40—1·40 K, Schönberger Sámuel, Vida József, Zámbó Mihály, Nagy Antal, Király Zoltán, Fodor János, Márkus Károly, Sebestyén János, Bordács Ferenc, Fritz János, Németh István, Németh József, Cser Lajos, Horváth Sándor, Mérdő János, Vágner József, Bali Ferenc, Káldus István, Rosta József, Kovács Kálmán, Pető Ferenc, Takács György 40—40 fillér, Macsotai Lajos, Macsotai József 1—1 K, Csepregi József, Németh István, Vati Jenő, Czimf Mária, Bognár Eszter, Horváth Károly, Balassa Eszter, Kovács Sándor, Vida Lajos, Kis Sándor, Ősze András, Ambrus Lajos, Hofmann Sándor, Horváth Gábor 20—20 fillér. Mely szives adományokért ezen a helyen is köszönetét fejezi ki a tüzoltótestület nevében a rendezőség.

Tánciskola Czelldömölkön. Mérő (Mayersberg) József pápai okl. tánctanitó, ki a budapesti továbbképző táncakadémiát kitüntetéssel végezte és a Róka-féle intézetnek volt segédtanára, városunkban szünidei tánctanfolyamot nyit a Korona-szálló nagytermében. A fiatal, jómodoru, tehetséges tánctanitó, ki Dunántul nagyobb városaiban mindenütt sikeresen működött, amelyről az ottani helyi lapok a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak, reméljük, hogy városunkban is meg fog felelni a hozzá fűzött reményeknek. A tanfolyam alatt a szükséges és divatos táncokon kivül különös nagy gondot fordit a növendékek sikkes tartására, gratiozus mozdulataira és a közkedvelt Boston-on kivül a mostan divatba jött amerikai Two-Steps (tüs-tepp)-et is fogja tanitani. A tanfolyamot holnap, hétfőn kezdi meg, amelyre jelentkezni lehet nála egésznap a Korona-szállóban levő lakásán és este a táncórák alatt.

Tüzeset. Végh Pál bobai lakosnak a pajtája f. hó 14-én délután 2 órazor leégett. 1100 koronára volt bebiztositva, de 1500 korona a kára. A tüz ugy keletkezett, hogy gyerekei a pajtában gyufával játszadoztak, mig ő benn ebédelt. A pajtában az összegyüjtött lóher égett el.

Az alsósági iparosok mult vasárnapi mulatsága ugy anyagilag, mint erkölcsileg nagyon szépen sikerült. A jótékony célra való tekintettel a következő felülfizetések történtek, melyért a vezetőség e helyen mond köszönetet. Mester Gergely, Sebestyén János és Dóra Nándorné 2—2 K, Taborosy Elek és Könczöl József 1·60—1·60 K, Sulyok István 1·50 K, Ágoston József, Horváth György és Sulyok Antal 1·40—1·40 K, Görög Antal, Pethő József, Molnár András, Günsberger Mihály, Szakács Gyula, Somogyi János, Mikovics János és Szabó Lajos 1—1 K, Bencsik István, Maár Károly, Dátán Mihály, Farkas Mihály, Szigethy György, Varga Ferenc Finta István, Edvy Károly, Maár József, Maár Elek, Maár Ferenc, Kocsi József, Havasi József, Rajki János, Havasi János, Schindler Ottó, Baranyai Ferenc, Filipi András, Dénes Béla, Szakács Kálmán, Berecz Lajos, Keresztény Ferenc 60—60 fillér, Hejner Ferenc 40 fillér, Néki Ernő 20 fillér.

A csecsemő életében az elválasztás korszakos esemény, mely kihatással van további fejlődésére. Csak az esetben biztosak a szülők abban, hogy a gyermek az átmenetet baj nélkül állja ki, ha a »Phosphatine Fallières« gyermek-tápszert adják neki és ezzel vezetik be a szilárdabb táplálkozást. A Phosphatine Fallières következtében a gyermek megerősödik és a fogzáson könnyedén esik tul.

Ibiszek a Balatonnál. A balaton partjának az idén nevezetes vendégei érkeztek. Több ibisz madár vetődött oda Egyptomból, ahol ezeket a madarakat szent állatok gyanánt tisztelik a bennszülöttek. A Balaton somogymegyei partján mutatkoznak a nádasokban, ahol több helyütt meleg áramlatok vannak. A balatonvidék az ibiszek elszaporodásával bizonyára uj s érdekes látványossággal gazdagodnék.

Fölszólalások a vármegyén. A vármegyei középponti választmány az országgyülési képviselőválasztók 1913. évi ideiglenes névjegyzéke ellen beadott fölszólalások fölött julius 1-én délelőtt 10 órakor a vármegyeházában határozni fog. Szombathelyről vett értesülés szerint a mi választókerületünkből is érkeztek be felszólamlások.

AZ ÖREGEM

is mindig azt mondta, hogy szeplők elüzésére, valamint finom, puha bőr és fehér teint elérésére és megóvására nincs jobb szappan, mint a világhirü »Steckenpferd« liliom-tejszappan. Védjegye »Steckenpferd« készíti Bergmann et Co. cég Tetschen a/E. Kapható minden gyógyszertár, drogueria, illatszer és minden e szakmába vágó üzletben. Darabja 80 fillér. Hasonlóképen csodálatosan beválik a Bergmann-féle »Manera« liliomtejkrém fehér és finom női kezek megóvására, ennek tubusa 70 fil., mindenütt kapható.

Államsegély a Tanitók Fürdőjének. A Tanitók társulati gyógyfürdője, üdülő és gyermeknyaraló-telepe létesitése érdekében meginditott országos mozgalmat a vallás- és közoktatásügyi kormány is a legmelegebb érdeklődéssel és pártfogással kiséri. Mint illetékes helyről értesülünk, az »Udvarhely-vármegyei Tanitoegylet« kérése alapján a közoktatásügyi miniszter május 12 én megnyilt Tanitók Fürdoje befektetésére céljára, évi 2000 K államsegélyt engedélyezett. A közoktatásügyi kormánynak ezen nagy jelentőségü erkölcsi és anyagi támogatása teljes mértékben biztositja a gyógyfürdő és üdülő-telep kiépitését. A részvénytársasági szervezkedés eddig elért kiváló eredményeit, az ezen év végéig meghosszabbitani tervezett további részvényjegyzési elhatározás csak fokozza, annyival is inkább mert a közeli napokban kibocsátandó uj tervezet alapitói, a részvénytőke jelentékeny nagy részét már előre biztositották, s igy a további részvényjegyzésekkel csak a fennmaradó alaptőke részlet biztositandó. A gyógyfürdőt tanitók, a legminimálisabb árszabással a Székelyudvarhelyi Szejke fürdőn már megnyitottak, s ennek prospektusa mindenre nézve teljes tájékozást nyujt. Ugy a fürdő, mint a részvénytársaság ügyére nézve minden megkeresés Gyerkes Mihály ig. tanitó czimére Székelyudvarhely küldendők. Látogassuk meg, keressük fel ezen értékes és első hazai (erdelyi) gyógyfürdőt.

A vasuton utazó közönség figyelmét a magyar kir. államvasutak igazgatósága fölhivja arra, hogy a személykocsikba csak annyi kézipodgyászt szabad bevinnie, amennyi saját ülőhelye fölött és alatt elhelyezhető. Az ülőhelyeken és a kocsik folyosóján podgyászt elhelyezni tilos. Csupán a III. oszt. utasoknak van megengedve, hogy szerszámokat tarisznyákat, zsákokban és átalvetőkben hordott terheket és hasonló oly tárgyakat is vihetnek magukkal, melyeket a gyalogjárók magukkal szoktak hordani.— Julius hó 1 ével az államvasutakon az uj menetdijak és személydijszabási határozmányok lepnek élet[illegible] díjszabás, mint lapunkban már többször emlitettük, különösen a kereskedőkre és az iparosokra nézve sérelmes. Hát ahhoz mit szólnak a tisztviselők, hogy husz kilométeren belül a féláru menetjegyek és arcképes igazolványok nem használhatók?

Előzékenység. Majszt'ram panaszkodik: Szamárhurutom van. — Az inas szolgálatrakészen ajánlkozik: Fussak az állatorvosért?

Bölcs tanács. Valamelyik elite-bál után szól egy ifju: — Hallottad, hogy eljegyeztem Arany Ellát? Jo barát: Ah! — Ifju: Igaz, hogy nem szép. megengedem, hogy rut, de van százezer koronája . . . és én elveszem behunyt szemmel. — Jó barát: Behunyt szemmel? Igy jól teszed, de aztán jó lesz, ha ki sem nyitod a szemedet.

Tisza-Eszlár. Idestova 30 éve annak, hogy az akkor világhirre szert tett, s a mult század legnagyobb szenzációját keltett tiszaeszlári pernek egész tárgyalási anyaga hiteles gyorsirói jegyzetek alapján megjelent. Az a szinte páratlan érdeklődés, mely e mű megjelenését akkor kisérte, s amelynek élő bizonyságaként az első kiadas összes példányai elfogytak, ma sem csökkent, — sőt tudósok, ügyvédek, birák és orvosok ma is annyira keresik e művet, hogy szerény véleményünk szerint a tudománynak tesz szolgálatot a »Nyirvidék« könyvkiadóhivatala, amidőn a szamtalan sürgetésnek és felhivásnak eleget tesz, s abból második kiadást rendez. Amiképen az uj kiadás tényo minden tendentiat nélkülöz, azonképen maga a mű is tisztán tudományos célt szolgál. Tartalmazza e mű a törvényszék előtt lefolytatott — akkor még a végtárgyalásnak egész lefolyását, minden legcsekélyebb mozzanatát, a nagy perben eljárt, szerepelt vagy közreműködött összes egyéniségeknek és szemelyiségeknek a végtárgyaláson tett minden szavát és nyilatkozatát, a kir. törvényszek által megbitelt gyorsirok hivatalos feljegyzesei alapjan, s egyetlen megjegyzés, rövidites avagy hozzátoldas nélkül. Tartalmazza továbbá — s ugyanc-ak hiteles gyorsirói jegyzetek alapjan [illegible] vád- és védbeszedeket, tartalmazza végül az összes biroi iteleteket! Ez a mű, amely nem mas, mint a realis valoság, s amely ugy kortörténelmi mint jogi s orvosi szempontokból is kitünő jelentőséggel bir, mintegy 126 iven körülbelül 2000 oldalon, 2 kötetben jelenik meg s előfizetési ara 20 korona, bolti ára 25 korona lesz. Megrendelhető utánvét, — a penz előleges beküldése mellett, — de havi 5 K részletre is. Nyiregyházan a »Nyirvidék« könyvkiadóhivatalában.

Kérdezze meg a házi orvosát, hogy nem e akkor cselekszik legokosabban, ha mar szappant vasárol, hogy csak a Kolozsvári Heinrich-fele Szent László fertőtlenitő pipere szappant veszi. Megov minden ragályos betegségtől.

A parlamenti események sem lehetnek nagyobb fontossággal egy gazdaasszonyra nézve, mint a jó, zamatos kávé beszerzése. Ezert vásároljunk Sommer Lajos füszerkereskedésében (Nemesdömölki-utca 5. szá, ahol állandó nagy raktar van mindenféle kávéfajból.

Asszonyok bibliája. A magyar szakácsművészet egyik jelese a népszerü és közismert Erzsi néni, immár ötödik kiadását bocsátja utnak a legjobb hirnevnek örvendő befőttes könyvéből. »Erzsi néni befőttes könyve« uttörő munka volt a magyar szakácsművészeti irodalomban, mert sem azelőtt, sem azota nem foglalkozott senki olyan behatoan és népszerűen a befőttek elkészitésével, mint Erzsi néni és épen ez az, ami az [illegible] könyvét az asszonyok bibliájává avatta, mert azóta kiadott sok társai között is az Erzsi néni befőttes könyve tartotta meg az elsőséget. Sok ezer példány torog ebből a könyvecskéből közkézen országszerte és ma a [illegible] legtöbb könyvek közé tartozik, kivált gyümölcsérés idején. Ajánljuk minden magyar háziasszonynak, aki gyümölcsöket és főzelékféleket akar télire jót és tartósan eltenni, az szerezze meg magának ezt a jóravaló hasznos könyvecskét. Kapható minden könyvkereskedésben. Ára 2 korona. Az összeg előleges beküldése után bérmentve küldi meg a kiadó Tarczali Dezső Budapesten, I., Fehérvári-ut 52. sz.

6000 ajándék óra

Reklám céljából fentjelzett mennyiségü órát ajándékozunk e lap olvasóinak.

Csakis a legelegansebb — kivánat szerint — uri vagy női alaku »Noblesse« preciziós órák kerülnek szétküldésre. Irjon **azonnal** amig a készlet tart. **Hans Schmitz, arany és ékszeráruházának Wien, VI., Linlengasse 60.**

Pipitér-virág, szárogatva

bármily nagy mennyiségben megvételre kerestetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Szobafestéseket,

cim es templomfestéseket, mázolásokat, ugyszintén a szobafestői szakba vágó munkákat

jutányos áron

a legnagyobb megelégedésre készitem.

Horváth Lajos

szoba. cimfestő és mázoló

Czelldömölk, Kis-utca 2. sz.

(Szőlő-vendéglő mellett.)

A már világhirü Kolozsvári (Heinrich)

:: Szent László fertőtlenitő ::

pipere szappan

kincset ér a háznál. Biztosan megóv minden ragályos betegségtől és amellett remek illatával kiváló bőrfinomitó anyaga folytán elsőrangu kosmetikai cikk.

Kapható mindenütt. — Ára 70 fillér.

Hornyolt cserép és géptégla

kitünő minőségü kapható

özv. Tory Györgyné

téglagyárában Czelldömölkön.

A mesterdalnok . . .

Cipőm szép és tökéletes
Benne járni élvezetes
Mert ha cipőt szegzek, varrok,
Rajt' van

PALMA

kaucsuk sarok . . .

Hölgyeket

a legujabb divat szerint havi 4 koronáért

f é s ü l ö k.

Mulatságok, avagy egyes alkalmakra a legpontosabban végzem a fésülési megbizást

A hölgyek szives pártfogását kérve

kiváló tisztelettel

Németh Emilia

Czelldömölk Berzsenyi-féle ház. (Postával szemben)

Házhely-eladás

A Villany-utca keleti oldalán levő kerthelyiség, mely házépités céljára kiválóan alkalmas, azonnal eladó. Bármikor megtekinthető a Berzsenyi Dániel-utca 11. számu házból.

Bővebb felvilágositást ad a kiadóhivatal.

Ha „FORHIN"-nal permetez,

I-szor kevesebb a gond,
II-szor kevesebb a munka,
III-szor kevesebb a munkabér!

mert a **FORHIN** sokszorta megjavitott **BORDÓI KEVERÉK** kész állapotban!

Nagyon erősen tapad a nedves levélre is!

Bármily harmatnál permetezhet vele! Semmi üledéke nincs! Számtalan elismerő nyilatkozat! Gyártjuk az eddig dr. Aschenbrandt szabadalmát képezett **Rézkénport** és **bordói port** is. Kérjen ingyen és bérmentve leirást a

FORHIN-gyártól,

Budapest, VI. Váczi-ut 58.

Szalay Gyula temetkezési vállalata Czelldömölk, Sági-utca.

Nagy választékban raktáron tartok diszes érc és fakoporsókat, koszorukat és minden a temetkezéshez szükséges cikkeket.

Hullaszállitást s minden egyéb megbizást a legnagyobb gonddal, pontossággal végezek ugy, hogy a gyászoló családnak akár helyben, akár vidéken, miről sem kell gondoskodnia.

Temetéseket a legegyszerübbtől, a legdiszesebbekig elvállalok és azokat a kegyelet megadásával végzem. Ravatalokat felállitok; mely célra pompás diszletek állanak rendelkezésemre.

Városunk vidéke n. é. közönségének szives jóindulatát kérve, vagyok mély tisztelettel

Szalay Gyula asztalos, Czelldömölk, Sági-utca.

Első pápai kád- és gőzfürdő.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a **Pápai Kád- és Gőzfürdő Részvénytársaság tulajdonát képező**

kád- és gőzfürdőt

a részvénytársaságtól örök áron megvettem és azt **saját kezelésem alatt** a kor igényeinek megfelelőleg átalakitva bocsátom a nagyérdemü közönség **használatára.**

Különös gondot fogok forditani arra, hogy a fürdő helyiségeiben tisztaság és rend legyen, hogy igy a n. é. közönség minden kényelme állandóan biztositassék. Fürdőmben állandóan kitünő **női és férfi masszirozó és tyukszemvágó** áll a n. é. közönség rendelkezésére.

A fürdőidő beosztása marad, mint eddig volt: hétfőn és csütörtökön délelőtt **gőzfürdő nők részére**, a többi napokon **férfiak részére**. A kádfürdőt azonban ugy a nők, mint a férfiak minden időben használhatják.

A fürdőárak az eddigiek maradnak. **Bérletjegyek** a fürdő pénztáránál válthatók azzal az előnnyel, hogy 12 jegyért 10 jegy ára fizetendő. Használat alkalmával kérem a bérletjegyet a fürdői pénztárnál **napi jegyért átcseréltetni.**

Ezek után kérve a nagyérdemü közönség jóindulatu támogatását,

vagyok tisztelettel **BALOGH GYULA.**

BUTOROK

Halók, ebédlők, uriszobák, szalonok, teljes szálloda, kávéház, vendéglő és kastélyberendezések, vas- és rézbutorok, szőnyegek, függönyök, csillárok, zongorák szállittatnak bárhová

készpénzért vagy rendkívül előnyös fizetési feltételekkel.

Díszes nagy bútoralbum 1 K.

Teljes berendezésnél utazó mintákkal díjmentesen küldetik bárhova.

MODERN

Lakberendezési Vállalat

Budapest, IV. Gerlóczy-u 7.
(Központi városháza mellett.)

Eladó ház.

A Kórház-utcában levő **ujonnan épült ház** mely áll: 3 szoba, konyha, éléskamra, üveges veranda és a hozzá szükséges mellékhelyiségekből **szép nagy kerttel azonnal olcsón eladó.**

Bővebb értesités nyerhető lapunk kiadóhivatalában

Somlyóhegyen

(Veszprémmegye)

két hold oltványszőlő

épülettel eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Szalóky Zsigmond

kőfaragó

Czelldömölk.

Sirkőraktár: Szentháromság-tér
: Kőfaragó-telep: Kis-utca. :

Homokkő-, márvány-, gránit- és syenit sirkőraktár.

Kataszteri földméréshez szükséges köveket raktáron tartok.

Épületmunkát és mindennemü javitásokat elfogadok és azokat jutányos áron készitem.

Kávéház megnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemü közönség becses tudomására hozni, hogy az özvegy Deim Sándorné-féle „Központi“ kávéházat átvéve, a modern igényeknek megfelelően renováltattam és a mai napon

hangverseny kiséretében

ünnepélyesen megnyitom.

Kitünő italaim által és előzékeny, figyelmes kiszolgálással iparkodom mélyen tisztelt vendégeim megelégedését kiérdemelni.

Nagybecsü támogatását kérve, vagyok

Czelldömölk, 1912. évi junius hó

Breiner Sámuel, kávés.

Nyomatott Dinkgreve Nándor villanyerőre berendezett könyvnyomdájában Czelldömölk